

Van pensioen tot wieg

13 april 2007

Het vermogen van hedgefondsen stijgt naar 1,5 biljoen euro, stond er in het NRC. Er zijn wereldwijd 350 hefboomfondsen die elk meer dan 1 miljard dollar beheren. Het Financieele Dagblad schrijft dat de Nederlandse overheden (landelijk, lokaal) en andere instellingen een enorm reservekapitaal hebben opgebouwd. Vele miljarden euro's. Ook onze pensioenen zorgen voor reserves en investeringen. Dat is goed voor onze pensioenen. In reactie op een Zembla-uitzending maakten grote beleggingsfondsen hun beleggingsportfolio bekend. We moeten maatschappelijk verantwoord beleggen, is het oprechte voornemen. Zorgen voor een pensioen is een maatschappelijk verantwoorde investering. We zijn erop gericht te behouden wat we hebben. En terecht.

Moet zorg voor nieuwe bedrijvigheid ook niet onder die noemer vallen, zodat we structureel nieuwe bedrijven kunnen starten en de ondernemingsgeest in Nederland voortdurend wordt aangewakkerd? Daarvoor is kapitaal nodig. De zak geld is bedoeld voor investeringen in nieuwe bedrijven en in mensen die met een idee een markt willen veroveren, die daarvoor alles over hebben en gedreven zijn, die risico durven aangaan.

Laten we eens kijken naar de markt van investeringen tijdens de vroege fase. Dat zijn investeringen in bedrijven die nog maar pas opstarten en hun eerste product ontwikkelen. Pionieren dus. Dat is risicokapitaal, ondersteund door mensen die dergelijke start-ups willen helpen met hun kennis en ervaring.

Wat gebeurde er in Europa in de periode rond de internetbubbel? Tussen 1999 en 2005 namen in Denemarken de early phase-investeringen met 168 procent toe. Eenzelfde trend trad op in Groot-Brittannië (147 procent). Bij andere landen nam deze vorm van kapitaal echter af, soms zelfs drastisch. Zo kromp deze in Finland met 21 procent, in Frankrijk met 26 procent, in Duitsland met 72 procent en in de VS met 78 procent. In Nederland was de vermindering zelfs nog dramatischer. De afname bedroeg maar liefst 98 procent, ofwel er bleef bijna niets over. Van de 0,1 procent in 1999 investeerden we in 2005 nog slechts 0,002 procent van het bruto nationaal product in start-ups. Daarmee is Nederland het laagst scorende land. Als percentage van het bnp stonden we in dat jaar op de zeventiende plaats achter bijvoorbeeld België, Denemarken, Duitsland, Spanje en Zweden.

De overheid heeft dit gelukkig ingezien en regelingen ingesteld om het slechte beeld te veranderen en meer startende ondernemers te ondersteunen. Deze inzet van de regering is essentieel om de ongunstige trend om te zetten. Eenzelfde aanpak heeft indertijd in Silicon Valley goed gewerkt met het Silicon Valley Joint Venture-project, een samenwerking tussen industrie, overheid en kennisinstututen. Maar het moet daarnaast worden gesteund door financiële instellingen, met name via venture capital. Deze worden weer gefinancierd door banken en andere investeringsmaatschappijen. Ook hedgefondsen zouden op die manier hun steentje kunnen bijdragen door slechts een klein deel van het geld dat ze verdienen middels vroegtijdig venture capital terug te geven. Op die manier creëren we een gesloten lus van vroege fase tot buy-out.

Uiteindelijk zullen we er in ons land voor moeten zorgen dat we een percentage van het bnp structureel besteden aan startende bedrijven. We moeten ons niet door een bubbel laten opjuttten of laten ontmoedigen. Het streven zou rond de 0,02 procent van het bnp moeten zijn. Dat is een vijfde van het niveau tijdens de bubbel, maar tienmaal zoveel als nu.

Hopelijk hebben we dan een beter antwoord op de volgende situatie die ik recent tegenkwam bij een jonge starter. Het businessplan en de financiering waren niet afgestemd op wat het bedrijf nodig had, maar op wat het dacht aan kapitaal bij elkaar te kunnen krijgen. Dat is het paard achter de wagen spannen. Ik sta achter maatschappelijk verantwoord beleggen. Van pensioen tot (bedrijfs)wieg.

Cees Jan Koomen

[Terug naar overzicht](#)

© Bits & Chips | Deze pagina op internet: <http://www.bits-chips.nl/nieuws/tools-toys/bekijk/artikel/van-pensioen-tot-wieg.html>